

अहन्त्विति स होवाच प्रजाः खल्व्यामि भारत । प्रभवः सर्वभूतानां यस्य तन्तुरिमाः प्रजाः ।
 स्वभावाज्जायते सर्वं स्वभावाच्च तथाऽभवत् । अहङ्कारः स्वभावाच्च स च सर्वमिदं जगत् ।
 सर्वव्यापी निरालम्बो अग्राह्योऽथ जयो भुवः । एष ब्रह्ममयो ज्योतिर्ब्रह्मशब्देन शब्दितः ।
 अयं कौ व्यक्तीमापन्नः पञ्चभिः क्रतुलक्षणैः । धारयन् ब्रह्मणा व्यक्तं विविधं विततश्चरन् ।
 अथ मूर्त्तिं समाधाय स्वभावाद्ब्रह्मचोदितः । समर्ज्य सलिलं ब्रह्मा येन सर्वमिदं ततं । ११५८०
 वायुं पूर्वमयो सृष्ट्वा यो धातुर्धातुमत्तमः । धारणाद्धातुशब्दश्च लभते लोकधञ्जितं ।
 तदेतत् वायुसम्भूतं कृत्स्नं जगदभूत् पुरा । एतदेवैरतिक्रान्तं पूर्वमेव सरस्वति ।
 पृथक्त्वं गमितं तोयं पृथिवीशब्दमिच्छता । घनत्वाच्च द्रवत्वाच्च निखिलेनोपलक्ष्यते ।
 फलत्वात् सीदमानाच्च सलिले सलिलोद्भवः । व्याजहार शुभां वाणीं समन्तात्पुरयन्निव ।
 ऊर्द्धं वै स्थातुमिच्छामि संसीदाम्युद्धरस्व मां । गम्भीरतोयविवरमूर्त्तिविज्ञोभितान्तरं । ११५८१
 तेजोमूर्त्तिधरा देवी सर्वभूतप्ररोहिणी । यथायोगेन सम्भूता सर्वत्र विषयैषिणी ।
 श्रुत्वा तु गदितां तस्य गिरं तां सुसुभाषितां । वाराहं रूपमाश्राय निपपात महार्णवे ।
 उद्धृत्य सोऽर्वाङ्गं तोयात् कृत्वा कर्म सुदुष्करं । समाधौ प्रलयं गत्वा प्रलीनो न च दृश्यते ।
 यत्तद्ब्रह्ममयं ज्योतिराकाशमिति संज्ञितं । तत्र ब्रह्मा समुद्भूतः सर्वभूतपितामहः ।
 अद्यापि मनसा धात्रा धार्यते ब्रह्मयोनिना । ज्ञानयोगेन सूक्ष्मेण भूतानां हितकाम्यया । ११५८२
 भित्त्वा तु पृथिवी मध्यमुपयाति समुद्भवं । तपनसूक्ष्मातिष्ठद्रुग्भिः प्रदहन्निव ।
 तस्य मण्डलमध्यात्तु तिःसृतं प्रतिमण्डलं । स सनातनजो ब्रह्मा सौम्यं सोमत्वमन्वगात् ।
 सोममण्डलपर्यन्तात् पवनः समजायत । तदक्षरमयं ज्योतिस्तेजस्तेजोविवर्द्धनं ।
 स तु योगमयाज्ञानात् स्वभावाज्ज्योतिरुद्भवात् । सृजते पुरुषं दिव्यं ब्रह्मयोनिं सनातनं ।
 द्रवं यत् सलिलं तस्य घनं यत् पृथिवी भवत् । क्षिद्रं तत्र तदाकाशं ज्योतिर्यच्चक्षुरेव तत् । ११५८३
 वायुना स्यन्दते चैव संघाताज्ज्योतिरुद्भवः । पुरुषात् पौरुषो भावः पञ्चभूतमयो महान् ।
 भूतात्मा वै समे तस्मिंस्तस्मिन्देहे सनातनः । गुहायां निहितं ज्ञानं योगाद्यज्ञः सनातनः ।
 तपनस्यैव तद्रूपं योऽग्निर्व्यसति देहिनां । शरीरे नित्यशो युक्ते धातुभिः सह सङ्गतः ।
 स्वभावात् क्षयमायाति स्वभावाच्चयमेति च । स्वभावादिन्दते शान्तिं स्वभावाच्च न विन्दति ।
 इन्द्रियैर्व्यतिमूढात्मा मोहितो ब्रह्मणः पदे । सम्भवं निधनञ्चैव कर्मभिः प्रतिपद्यते । ११५८४
 यावत्तद्ब्रह्मविषयं नोपजानाति तत्त्वतः । तावत् संसारमाप्नोति सम्भवांश्च पुनः पुनः ।
 इन्द्रियैर्व्यतिरिक्तो वै यदा भवति योगवित् । तदा ब्रह्मत्वमापन्नः प्रलयाग्रे प्रतिष्ठति ।
 प्रतिबुद्धममुं लोकं ब्रह्मवांश्च भवत्युत । न च रागव्यथैर्याति न च सञ्जति कर्हिचित् ।
 आगतिश्च गतिश्चैव निधनं सम्भवन्तया । भूतेभ्यो वेत्ति सर्वज्ञः परां सिद्धिमुपागतः ।
 आत्मनो गतयश्चैव तथा विषयगोचरं । पुरस्तात् कर्मभिर्वृत्ते पदे ब्रह्म प्रतिष्ठितं । ११५८५